

Areška Vitas

Gimė 1927 01 06 Zyboliuose Rokiškio r. Literatūros tyrinėtojas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras

Mokėsi 1934-1938 m. Zybolių pradinėje, 1938-1940 - Rokiškio valsčiaus pradinėje mokykloje, 1944-1945 m. - Rokiškio suaugusiųjų gimnazijoje, 1945-1948 m. lankė Vilniaus universiteto parengiamuosius kursus, 1948-1952 studijavo VPI, 1954-1957 - Pasaulinės literatūros i-te Maskvoje aspirantūroje, 1975-1977 - VU Lietuvių literatūros katedroje doktorantūroje. Dirbo 1952-1954 - Vilniaus pedagoginiame institute Lietuvių ir užsienio kalbų katedros asistentu, 1957-1965 - vyr. dėstytojas, 1959-1963 - vedėjas, 1965-1987 - docentas, 1968-1971 - Filologijos fakulteto dekanas, 1971-1993 dirbo Vilniaus universitete, iki 1991 m. Lietuvių literatūros katedros vedėjas, nuo 1987 - profesorius. Filologijos mokslų daktaras (1964). Nuo 1971 m. Lietuvos rašytojų sąjungos narys. 1977 m. suteiktas nusipelnusio meno veikėjo vardas. Literatūrinės Juozo Keliuočio premijos laureatas (2011) už publikacijas apie brolių A. ir J. Keliuočių veiklos reikšmę lietuvių kultūrai, jų diegtų vertybių sklaidą ir kūrybos vertinimą, už atsidavimą moksliniam bei kūrybiniam darbui, pagarbą gimtajam Rokiškio kraštui ir jo žmonėms. Pirmoji studija „Tradicija ir ieškojimai“ (1973). Parašė mokiniams skirtas rašytojų gyvenimo ir kūrybos apybraižas apie T. Tilvytį, S. Nėrį, E. Mieželaitį. Straipsniuose, recenzijose, knygose modernizmo apraiškas lietuvių prozoje ir poezijoje vertino kaip socialistinio realizmo metodo atsinaujinimą; žanrinio požiūriu suklasifikavo sovietinio laikotarpio lietuvių poeziją. Yra bendraautorius knygų: „Šiuolaikinės kritikos problemos“ (1975), „Amžininkas literatūroje“ (1988), „XX amžiaus lietuvių literatūra“ (1994), „Rokiškis: Miestas. Kraštas. Žmonės“ (1999) ir kt. Paskelbė straipsnių lietuvių, rusų, lenkų, anglų kalbomis literatūros teorijos, istorijos, kritikos metodologijos klausimais, virš 300 straipsnių moksliniuose, literatūros žurnaluose ir knygose bei rinkiniuose autorius. Bendradarbiauja leidiniuose: „Literatūra ir menas“, „Metai“, „Nemunas“, „Poezijos pavasaris“, „Prie Nemunėlio“, „Švyturys“, „Valstiečių laikraštis“ ir kt.

Knygos

Apie socialistinio realizmo metodo bruožus T. Tilvyčio poemoje "Usnynė" / Vitas Areška. - [Vilnius : s.n., 1960]. - [32] p. - Atsp. iš: Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto mokslo darbai, t. 11., 1960 m., p. 151-182. - Santr. rus.

Tradicija ir ieškojimai / Vitas Areška. - Vilnius : Vaga, 1973. - 411, [3] p. - Bibliogr. išnašose. - Tiražas 3000 egz.

Salomėja Nėris / V. Areška ; [dailininkas K. Juodikaitis]. - Kaunas : Šviesa, 1974. - 185, [3] p. : iliustr., portr. - (Mokinio biblioteka). - Bibliogr. išnašose. - Tiražas 25 000 egz.

Naujosios lietuvių lyrikos bruožai : medžiaga lektoriui / V. Areška ; Lietuvos TSR "Žinijos" draugija. - Vilnius : [Lietuvos TSR "Žinijos" draugija], 1975. - 22 p., įsk. virš. - Antr. iš virš. - Bibliogr.: p. 22 (10 pavad.). - Tiražas 600 egz.

Tikslas - komunistinis asmenybės auklėjimas : medžiaga lektoriui / Areška Vitas. - Vilnius : Žinija, c1976. - 18 p. - Antr. p. viršuje: LTSR "Žinijos" draugija

Teofilis Tilvytis : gyvenimo ir kūrybos apybraiža / Areška Vitas. - Kaunas : Šviesa, 1977. - 192 p., [1] portr. lap. - (Mokinio biblioteka). -

Salomėja Nėris / V. Areška ; [dailininkas G. Pempė]. - 2-asis leid. - Kaunas : Šviesa, 1981. - 198, [2] p. : iliustr. - (Gyvenimas ir kūryba).

Lietuvių tarybinė lyrika : žanrinė sistema / Vitas Areška. - Vilnius : Vaga, 1983. - 486, [1] p. ; 21 cm. - Santr. rus. - Bibliogr.: p. 454-473 (666 pavad.). - Pavardžių r-klė: p. 474-482. - Tiražas 10 000 egz.

Eduardas Mieželaitis / V. Areška. - Kaunas : Šviesa, 1984. - 149, [3] p., [4] iliustr., portr. lap. - (Gyvenimas ir kūryba). - Bibliogr., p. 151, ir išnašose. - Tiražas 30 000 egz.

Teofilis Tilvytis / Vitas Areška. - 2-asis patais. leid. - Kaunas : Šviesa, 1988. - 163, [2] p., [4] iliustr. lap. - (Gyvenimas ir kūryba). - Bibliogr.: p. 161-[164]. - ISBN 5-430-00157-0

Kumelė vardu Emilja : prisiminimai ir apmąstymai / Vitas Areška. - Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2007. - 434, [1] p. : portr. ; 22 cm. - Pavardžių r-klė: p. 422-433. - Tiražas [1000] egz. - ISBN 978-9986-39-472-3 (jr.)

Šaltiniai

Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius, 2001-. – T. 1 (2001), p. 744.

Lietuva.- Vilnius, 2008-. – T. 2(2010). Biografijos, p. 85.